

EDUSKUNNAN VASTAUS 36/2002 vp

Hallituksen esitys viivästyskorkoa koskevan lainsäädännön muuttamisesta

Asia

Hallitus on vuoden 2001 valtiopäivillä antanut eduskunnalle esityksensä viivästyskorkoa koskevan lainsäädännön muuttamisesta (HE 232/2001 vp).

Valiokuntakäsittely

Talousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (TaVM 3/2002 vp).

Päätös

Nyt koolla oleva eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

korkolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä elokuuta 1982 annetun korkolain (633/1982) 2—4, 6, 7, 9, 11 ja 12 a §, sellaisina kuin niistä ovat 2 § osaksi laissa 284/1995, 3, 4 ja 12 a § laissa 997/1998, sekä 7 § osaksi laissa 544/1994, sekä

lisätään lakiin siitä mainitulla lailla 997/1998 kumotun 12 §:n tilalle uusi 12 § seuraavasti:

2 §

Tahdonvaltaisuus

Velvollisuus maksaa korkoa määräytyy tämän lain mukaan, jollei muuta johdu velallisen sitoumuksesta tai kauppataavasta taikka toisin ole säädetty.

Jos velallisen sitoumus liittyy kulutusluottoa tai muuta kulutushyödykettä koskevaan elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan väliseen sopimukseen taikka sellaiseen sopimukseen, jonka perusteella velallinen ostamalla tai vuokraamalla hankkii asunnon itseään tai perheenjäseniään varten, sitoumus on tehoton siltä osin kuin velallinen olisi velvollinen maksamaan enemmän viivästyskorkoa kuin 4—11 §:ssä säädetään. Jos

velallinen näissä tapauksissa on viivästyksen varalta sitoutunut viivästyskoron sijasta tai sen lisäksi maksamaan provisiota, palkkiota tai vastaavaa toistuvaa suoritusta, sitoumus on tehoton siltä osin kuin viivästyskoron ja mainitun suorituksen yhteenlaskettu määrä ylittää 4—11 §:n mukaan lasketun koron.

3 §

Velasta maksettava korko

Velallinen ei ole velvollinen maksamaan korkoa velan eräpäivää edeltävältä ajalta.

Jos velasta on sovittu maksettavaksi korkoa korkokantaa kuitenkaan määräämättä, velallisen on maksettava vuotuista korkoa kulloinkin

voimassa olevan 12 §:ssä tarkoitetun viitekoron mukaisesti.

4 §

Viivästyskoron määrä

Velan maksun viivästyessä velallisen on maksettava viivästyneelle määrälle vuotuista viivästyskorkoa, joka on seitsemän prosenttiyksikköä korkeampi kuin kulloinkin voimassa oleva 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko.

Jos 1 momentin mukaan määräytyvä viivästyskorko on alempi kuin velalle eräpäivää edeltäneeltä ajalta maksettava korko, viivästyskorkoa on maksettava saman perusteen mukaan kuin ennen eräpäivää.

6 §

Viivästyskorko velalle, jonka eräpäivää ei ole määrätty

Jollei eräpäivää ole velallista sitovasti ennalta määrätty, viivästyskorkoa on maksettava siitä lähtien, kun 30 päivää on kulunut siitä päivästä, jona velkoja lähetti velalliselle laskun tai muutoin vaati määrätyn rahamäärän suorittamista. Velallinen ei kuitenkaan ole velvollinen maksamaan viivästyskorkoa ajalta ennen laskun tai vaatimuksen saapumista hänelle.

Jos kysymys on 2 §:n 2 momentissa tarkoitusta velasta, laskussa tai muussa maksuvaatimuksessa on mainittava tuolloin voimassa olevan viivästyskoron suuruus ja se ajankohta, josta lukien viivästyskorkoa on suoritettava. Velallinen ei ole velvollinen maksamaan viivästyskorkoa siltä ajalta, joka on kulunut ennen kuin hän on saanut velkojalta viivästyskorkoa koskevat tiedot.

7 §

Viivästyskorko korvausvelalle

Vahingonkorvaukselle tai vastaavanlaiselle velalle, jonka määrän ja perusteen toteaminen edellyttää erityistä selvitystä, viivästyskorkoa

on maksettava siitä lähtien, kun 30 päivää on kulunut päivästä, jona velkoja esitti vaatimuksensa sekä sellaisen korvauksen perustetta ja määrää koskevan selvityksen, jota häneltä kohtuudella voidaan vaatia ottaen huomioon myös velallisen mahdollisuudet hankkia selvitys. Jos selvitystä on pidettävä riittämättömänä ainoastaan velan määrän osalta, viivästyskorkoa on kuitenkin maksettava sille velan määrälle, jota kohtuudella voidaan pitää selvitettyinä.

Vakuutuksenantajan maksuvelvollisuuden täyttämisen ajasta säädetään vakuutus sopimuslain (543/1994) 70 §:ssä.

9 §

Viivästyskoron maksamisvelvollisuuden alkamisajankohta eräissä tapauksissa

Edellä 6 ja 7 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa viivästyskorkoa on kuitenkin maksettava viimeistään siitä päivästä, jona velan maksua koskeva haaste annettiin velalliselle tiedoksi, tai, jos vaatimus esitetään oikeudenkäynnin aikana, sen esittämisestä lukien.

11 §

Viivästyskoron sovittelu

Viivästyskorkoa voidaan sovittaa, jos velallisenä on luonnollinen henkilö eikä velka liity velallisen harjoittamaan elinkeinotoimintaan. Sovittelun edellytyksenä on, että:

1) maksun viivästyminen on johtunut maksuvaikeuksista, joihin velallinen on joutunut sairauden, työttömyyden tai muun erityisen seikan vuoksi pääasiallisesti omatta syyttään;

2) sovitteluun on painavat perusteet ottaen huomioon viivästyskoron määrä suhteessa velallisen taloudelliseen asemaan eikä maksun viivästyminen johdu velallisen ilmeisen kevytmielisestä suhtautumisesta velkaantumiseen tai velkojen maksuun; tai

3) velallisella on katsottava olleen perusteltua aihetta kieltäytyä maksamasta velkaansa.

Viivästyskorkoa voidaan 1 momentin 2 kohdan nojalla sovitella myös siltä osalta, joka on aikaisemmin vahvistettu lainvoimaisella tuomiolla.

12 §

Viitekorko

Tässä laissa tarkoitettu viitekorko on Euroopan keskuspankin viimeisimpään perusrahoitusoperaatioon ennen kunkin puolivuotiskauden ensimmäistä kalenteripäivää soveltama korko pyöristettynä ylöspäin lähimpään seuraavaan puoleen prosenttiyksikköön. Kyseisen puolivuotiskauden ensimmäisenä kalenteripäivänä voimassa olevaa viitekorkoa sovelletaan seuraavien kuuden kuukauden ajan.

12 a §

Ilmoitus viitekoron vahvistamisesta

Suomen Pankin on viipymättä julkaistava Suomen säädöskokoelmassa ilmoitus 12 §:ssä tarkoitetusta viitekorosta ja sen voimassaoloajasta. Ilmoituksessa on myös mainittava 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun viivästyskoron suuruus.

1. Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2000.

2. Tätä lakia sovelletaan tämän lain voimaantulon jälkeen kertyvään viivästyskorkoon, vaikka velan oikeusperuste on syntynyt ennen tämän lain voimaantuloa.

3. Tuomioistuimen on tämän lain voimaantullessa vireillä olevassa asiassa viran puolesta vahvistettava luonnolliselta henkilöltä perittävä viivästyskorko lain voimaantulopäivästä lukien enintään 4 §:n 1 momentin mukaiseksi, jollei velkoja ole esittänyt selvitystä siitä, että korkeampi viivästyskorko perustuu sitoumukseen, joka liittyy muuhun kuin 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuun velkaan, tai että se perustuu 4 §:n 2 momenttiin. Kansliahenkilökuntaan kuuluva,

jolla on käräjäoikeuslain (581/1993) 19 §:n nojalla oikeus antaa yksipuolisia tuomioita, saa antaa myös tuomion, jolla velkojan kanne viivästyskoron osalta edellä säädetyn johdosta osaksi hylätään.

4. Jos tuomio tai muu ulosottoperuste on annettu ennen tämän lain voimaantuloa, viivästyskorko määräytyy ulosottoperusteen mukaan. Luonnollinen henkilö on kuitenkin lain voimaantulopäivästä lukien velvollinen maksamaan enintään 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua viivästyskorkoa, jollei velkoja ole vaatinut ulosottoperusteen mukaista viivästyskorkoa ja esittänyt selvitystä siitä, että korkeampi viivästyskorko perustuu sitoumukseen, joka liittyy muuhun kuin 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuun velkaan, tai että se perustuu 4 §:n 2 momenttiin. Velkojan on esitettävä edellä tarkoitettu vaatimus ja selvitys ulosottomiehelle vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta. Vaatimus voidaan esittää ulosottohakemuksessa tai jo vireillä olevassa ulosottoasiassa. Ulosottomiehen on tehtävä ulosottoperusteeseen merkintä viivästyskorkoa koskevasta päätöksestä.

5. Tämän lain 11 §:n nojalla voidaan sovitella luonnollisen henkilön maksettavia viivästyskorvoja, jotka perustuvat ennen tämän lain voimaantuloa syntyneeseen velkaan kyseisen velan perusteesta riippumatta. Velallisen suorittamat viivästyskorot voidaan sovittelussa ottaa huomioon, mutta suorituksia ei voida määrätä palauttaviksi.

6. Jos muualla lainsäädännössä viitataan korkolain 4 §:n 3 momenttiin, on kyseisen säännöksen asemesta noudatettava korkolain 4 §:n 1 momenttia. Viivästyskorko tai muu korko, joka muun lainsäädännön, määräyksen tai sopimuksen mukaan määräytyy korkolain 3 §:n 2 momentissa tarkoitetun ministeriön vahvistaman viitekoron tai Suomen Pankin vahvistaman viitekoron perusteella, määräytyy tämän lain voimaantulon jälkeen 12 §:ssä tarkoitetun viitekoron perusteella.

Laki

elinkeinonharjoittajien välisten sopimusehtojen sääntelystä annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään elinkeinonharjoittajien välisten sopimusehtojen sääntelystä 3 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1062/1993) 1 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

1 §
Sopimusehtojen sääntely

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
200 .

Tätä lakia sovellettaessa elinkeinonharjoittajana pidetään myös julkisyhteisöä, kun se hankkii tavaroita tai palveluja kaupallisin toimin.

Laki

takauksesta ja vierasvelkapanttauksesta annetun lain 7 ja 41 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan takauksesta ja vierasvelkapanttauksesta 19 päivänä maaliskuuta 1999 annetun lain (361/1999) 41 § ja
lisätään 7 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

7 §
Takauksen sovittelu

41 §
Takausta koskevien säännösten soveltaminen vierasvelkapanttaukseseen

Yksityistakaajan velvollisuutta suorittaa luotonantajalle päävelkaan kuuluvaa viivästyskorkea tai maksun viivästymiseen perustuvaa muuta aikaan sidottua hyvitystä voidaan sovitella niin kuin korkolain (633/1982) 11 §:ssä säädetään.

Mitä 3 §:n 2 ja 3 momentissa, 4—6 §:ssä, 7 §:n 2 ja 3 momentissa, 8—17 §:ssä, 18 §:n 2 ja 3 momentissa, 19 §:n 2 momentissa, 24—30 §:ssä, 32 §:ssä, 33 §:n 1 momentissa ja 34—39 §:ssä säädetään takauksesta, koskee soveltuvien osin vierasvelkapanttausta. Mitä näissä lain-

kohdissa säädetään yksityistakaajasta, koskee yksityistä pantinantajaa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 200 .

Tämän lain nojalla voidaan sovitella myös ennen tämän lain voimaantuloa syntyneeseen pää-

velkaan kuuluvaa viivästyskorkoa tai maksun viivästymiseen perustuvaa muuta aikaan sidottua hyvitystä. Yksityistakaajan tai yksityisen pantinantajan suorittamat viivästyskorot voidaan sovittelussa ottaa huomioon, mutta suorituksia ei voida määrätä palautettaviksi.

Laki

kuluttajavalituslautakunnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuluttajavalituslautakunnasta 20 päivänä tammikuuta 1978 annetun lain (42/1978) 1 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 844/1994, ja
lisätään 1 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa sekä laeissa 20/1994 ja 363/1999, uusi 5 kohta seuraavasti:

1 §

Kuluttajavalituslautakunnan tehtävänä on:

3) antaa ratkaisusuosituksia asunnon kauppaa, asunnon ostotarjousta tai asunnosta tehtyä käsirahasopimusta koskeviin yksittäisiin riita-asioihin, jotka kuluttajat taikka asunnon myyjänä tai tarjoajana olevat yksityishenkilöt saattavat lautakunnan käsiteltäviksi;

4) antaa ratkaisusuosituksia asuntokauppalain (843/1994) 2 luvun 17 §:ssä ja 4 luvun 3 §:ssä tarkoitetun vakuuden vapauttamista koskeviin yksittäisiin riita-asioihin riippumatta sii-

tä, kuka riidan osapuolista saattaa asian lautakunnan käsiteltäväksi;

5) antaa ratkaisusuosituksia korkolain (633/1982) 11 §:ssä tarkoitettua viivästyskoron sovittelua koskeviin yksittäisiin riita-asioihin, joita velalliset saattavat lautakunnan käsiteltäviksi, edellyttäen, että velallisen sovitteluvaatimukseen sisältyy ainakin yksi kuluttajasaatava.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 200 .

Laki

opintotukilain 40 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 21 päivänä tammikuuta 1994 annetun opintotukilain (65/1994) 40 § seuraavasti:

40 §

Takaussaatavasta perittävä korko

Lainansaajan on maksettava valtion koko takaussaatavalle enintään korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentin mukaista korkoa, jollei valtioneuvoston asetuksella säädetä alemmasta korosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Tätä lakia sovelletaan tämän lain voimaantulon jälkeen kertyvään viivästyskorkoon, vaikka valtion takaussaatava on syntynyt ennen tämän lain voimaantuloa.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain 40 ja 43 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan verotusmenettelystä 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1558/1995) 40 § ja 43 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 858/2001, seuraavasti:

40 §

Yhteisökorko

Jos yhteisölle tai yhteisetuudelle määrätty vero on suurempi kuin veron suorituksiksi luetavat ennakot, maksettavalle erotukselle lasketaan yhteisökorko (*maksettava yhteisökorko*). Maksettava yhteisökorko on kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain (633/1982) 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisätynä kahdella prosenttiyksiköllä.

Jos yhteisölle ja yhteisetuudelle määrätty vero on sen suorituksiksi luettavia ennakoita pienempi, palautettavalle erotukselle lasketaan

yhteisökorko (*palautettava yhteisökorko*). Palautettava yhteisökorko on määrältään 1 momentissa tarkoitettu viitekorko vähennettynä kahdella prosenttiyksiköllä.

43 §

Jäännösveron korko ja palautuskorko

Jäännösveron korko ja palautuskorko ovat kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko vähennettynä kahdella prosenttiyksiköllä. Siltä

osin kuin jäännösvero ylittää 10 000 euroa, jäännösveron korko on kuitenkin viitekorko lisättyinä kahdella prosenttiyksiköllä.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran yhteisökorkoon, jäännösveron korkoon ja palautuskorkoon, jotka määrätään kalenterivuodelle 2003.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 200 .

Laki

veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 2 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan veronlisäyksestä ja viivekorosta 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1556/1995) 2 §:n 1 momentti ja 4 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 930/2001, seuraavasti:

2 §

Veronlisäys

Oma-aloitteisesti suoritettavan veron maksamatta jättämisen tai maksun viivästymisen vuoksi sekä jälkiverotuksen toimittamisen yhteydessä lasketaan verolle veronlisäys. Se on määrältään kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain (633/1982) 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättyinä seitsemällä prosenttiyksiköllä, yhteensä kuitenkin vähintään kolme euroa.

4 §

Viivekorko

Maksuunpannulle ja maksettavaksi erääntyneelle maksamattomalle verolle lasketaan viivekorko, joka on määrältään kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättyinä seitsemällä prosenttiyksiköllä, yhteensä kuitenkin vähintään kolme euroa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 200 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran veronlisäykseen ja viivekorkoon kalenterivuonna 2003.

Laki

verontilityslain 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 10 päivänä heinäkuuta annetun verontilityslain (532/1998) 19 §:n 1 momentti seuraavasti:

19 §

Korkokanta

Tilityksissä käytettävä korko lasketaan vuotuisena korkona. Korkokanta kultakin kalenterivuodelta on sitä edeltävän puolivuotiskauden korkolain (633/1982) 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran määrittäessä korkokantaa kalenterivuodelle 2003.

Helsingissä 17 päivänä huhtikuuta 2002
